

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, SZOMBAT 1923. február 3.

33. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

Taszics bíró ur, a Hirlap, a magyar választójog árulója, a törvény üzenete s a paktum „görögtüzes ordító”

Taszics Alexander, a szuboticaai törvényszék bírja. *Taszics* ur azt hiszi, hogy a magyarság perében ő mondja ki az ítéletet. Azt hiszi, hogy ő tőle függ, hogy ebben az országban kinek lesz választójoga és kinek nem. Nem akarjuk zavarni ebben a hitében. Csak azt furcsáljuk, miért mutat olyan magatartást, mint amilyenhez minket csak a képviselőjelöltek szokták hozzá. Mindenkinek igazat ad, aki hozzá fordul. Amikor a választójogért harcoló Bácsmegyei Napló fordul hozzá, azt mondja, a bíróság dönt s a törvényt fogja alkalmazni. (A törvény pedig, írjuk, mondjuk, bizonyítjuk és harsogjuk mi, nemcsak lehetővé, de kötelezővé teszi, hogy mindenki szavazzon, aki a választói listába fel van véve.) Amikor a magyarság választójogának ellenzője, a *Hirlap* intéz kérdést hozzá, azt feleli, nem fognak a magyarok szavazni. A *Bácsmegyei Napló* azt mondja: nem tette azt a nyilatkozatot, amit a *Hirlap* közöl, a *Hirlap* azt mondja, nem nyilatkozott úgy, ahogy azt a *Bácsmegyei Napló* reprodukálta.

Taszics Alexander bíró urnak adhatunk egy megszívlelésre érdemes tanácsot: *hallgasson*. A bírói méltóság viselőjéhez, a bírói tisztség betöltőjéhez csak egyetlen dolog illik: *ha hallgat arról az ügyről, aminek elintézésében része lesz*. A bíró nem szokott nyilatkozni arról az ügyről, aminek eldöntése rá van bízva. A bírói elfogulatlanság, a bírói érdektelenség megőrzése megtiltotta eddig az igazságszolgáltatás bármely szerben döntés előtt közreadja s vitathatóvá tegye álláspontját. Bizunk benne, hogy a jogszolgáltatás nagy és minden politikai herce-hurca felett álló érdeke ezt ezután sem fogja megengedni. Ezekkel a nyilatkozatokkal *Taszics Alexander* bíró ur önmagával szemben kizárásí okot létesített s megrendítette a bizalmat az elfogulatlanságával és érdektelenségével szemben. Okot szolgáltatott arra, hogy *adminisztratív uton* ki zárassék abból a bírói tanácsból, amelynek hatáskörébe van utalva a választói névjegyzék záradékolása. Ha ez hivatali uton nem fog megtörténni, a *Magyar Párt* vezetőségére vár az a kényelmetlen kötelesség, hogy *Taszics Alexander* bíró ur mellőzése érdekében előterjesztést tegyen. Az európai jogszolgáltatási rendszerekben arra nem volt eset, hogy egy bírónak olyan ügy elintézése bizassék, a

miről a bíró már korábban véleményét nyilvánított. S nem akarjuk hinni, hogy a szuboticaai törvényszék kiváló vezetője bele fog abba nyugodni, hogy ez a jogelv a szuboticaai törvényszéken törjön meg először.

A szuboticaai törvényszéknek emberi és jogászai szempontokból egyként kiváló vezetője annál inkább eljárhat ebben az ügyben, mert az ő jelentésében, az ő tolmácsolása mellett mondotta *Taszics Alexander* azt a mindenképpen korrekt nyilatkozatot, amit a *Hirlap* mai számában dementál.

Azt irtuk, a *Hirlap* vagy tudatlanságból, vagy félrevezetési szándékból terjeszti azt a hitet, hogy a bíróság kizárhatja a választói listára felvettek egyes csoportjait a választásoktól. Nem a *Hirlap*nak s nem a *Taszics Alexander*ek jogtudásán fog eldőlni a magyarság választójoga. A bíróságnak a törvény 3-ik szakasza szerint csak egy kötelessége van: a kiigazított névjegyzékek kézhez vétele után csupán azt kell vizsgálnia, hogy az megfelel-e az irattárban őrzött eredetinek, köteles a maga névjegyzékébe bevezetni a változásokat s ezután 15 napon belül köteles azt a községi előjárásának visszaküldeni. A bíróság tehát a kiigazított névjegyzék záradékolásával csak annak hitelességét s az irattárban őrzött névjegyzékkel való azonosságát állapítja meg, de egyáltalában nem tartozik a hatáskörébe annak eldöntése, hogy a névjegyzékbe felvett választók közül ki szavazhat és ki nem. Ebben a kérdésben ezt üzeni a törvény *Taszics Alexander*nek Suboticán, a *Taszics Alexander*eknek a Vajdaságban s a paktum bukásán, a jogfosztás fenntartásán „gonosz hamarság”-gal örvendő *Hirlap*nak.

Most írjunk valamit azokról a megjegyzésekről, amiket a *Hirlap* *Taszics Alexander* értékes, hiteles és megbízható nyilatkozatához fűz. Azt írja a *Hirlap*, hogy a paktum elittakozással és üzérkedéssel a magyarságot a választói jogfosztás zsákutcájába juttatta, a paktumról azt írja a *Hirlap*, hogy az a kormányvaló üzlet alkudozás eredménye, mely a magyarságot sorsdöntően károsította meg. A paktum — mondja a *Hirlap* — görög tüzes ordító hercehurca, amelyben nagyon élelmesen eljátszották legelemibb jogát: a választójogot.

Nézzük hát, kik a görögtüzes ordítók, kiket vádol meg a *Hirlap* azzal, hogy élelmesen eljátszották legelemibb jogát: a választójogot.

A *Magyar Párt* a kormánnyal való tárgyalás folytatására az elnöki tanács következő tagjait küldte ki: *Csetle János* dr., *Deák Leó* dr., *Graber László* dr. és *Várady Imre* dr. *Várady Imre* nem jelenhetett meg a tárgyaláson, de a megállapodás létesítése előtt annak tartalmához hozzájárult. *Csetle*, *Deák* és *Graber* együttesen lent voltak Beogradban és ők együttesen tárgyaltak a kormánnyal azzal a tagjával, aki a kormány nevében és megbízásából fogadta őket. A *Hirlap* tehát első sorban *Csetlét*, *Deákot*, *Grabert* és *Váradyt* támadja, öröklük állítja, hogy üzleti érdekből eladták a magyarság legelemibb jogát, ők a görög tüzes ordítók a *Hirlap* szerint: *Csetle János*, *Deák Leó*, *Graber László* és *Várady Imre*.

De ezeket a férfiakat csak első sorban éri ez a durva és igaztalan vád. Másodsorban a *Magyar Párt* vezérőrbizottságát akarja vele beszennyezni a *Hirlap*, mert a vezérőrbizottság egyhangulag hozzájárult a nevében és fölhatalmazásból létesített megállapodáshoz s közzönetet szavazott a megállapodást létesítő tagjainak, *Csetle János*nak, *Deák Leó*nak és *Graber László*nak. A *Magyar Párt* elnöki tanácsát és vezérőrbizottságát támadja tehát a *Hirlap*, amikor mocskos szavakkal és mocskos szándékkal azzal vádolja meg, hogy üzlet politikából, üzleti érdekből kötötte meg a megállapodást a kormánnyal.

Nem kertelünk sem a szavakkal, sem a megállapítással. A *Hirlap* támadásainak közéleti amoralitását az jellemzi a legeklatánsabban, hogy egy személyben minden tőle telhető eszközt válogatás nélkül fölhasznál a paktum meghiusítására s a *Magyar Párt*ot támadja a paktum meghiusítása miatt. A *Hirlap* a legvégzetesebb árulást akkor követte el, amikor a *Magyar Párt* kérése, határozata, tiltakozása ellenére közzétette a paktum tartalmát, amihez a *Hirlap* csak annak botoran jóhiszemű föltételezése mellett jutott, hogy tiszteletben fogja tartani a *Magyar Párt* érdekeit. Ez a közlés a *Magyar Párt* ellen hívta ki a nacionalista érzések által fűtött pártszennvedélyeket. Nemcsak a nacionalisták s a demokraták fordultak a *Magyar Párt* ellen, még *Protics Sztoján* is támadta miatta a kormányt s a beogradi vezető radikális lapok is elégtelenségüknek adtak kifejezést. Ez a koncentrikus támadás természetesen meggyőgítette a kormány helyzetét, erjét, amit pedig a paktum végrehajtása érdekében a végrehajtó közegekkel szemben csorbítatlan eréllyel kellett volna kifejeitnie. Ha a magyarságnak nem lesz választójoga, legfőként azért nem lesz,

mert a *Hirlap* a *Magyar Párt* kivánságának és akarátának fittyet hányva közzétette a megállapodás tartalmát. A *Hirlap*nak ezt az ártását nemcsak a kívülállók ítélték el, hanem azok is, akik fenntartását eddig jóhiszeműen hozott anyagi áldozatokkal lehetővé tették. A magyarság választójogát nem a kormány, nem a *Magyar Párt*, nem *Csetle*, *Deák*, *Graber* és *Várady* hiúsították meg, hanem a *Hirlap* a jogosulatlan közléssel. És most a *Hirlap* támadja a *Magyar Párt*ot s annak a megállapodást létesítő érdemes vezetőit! S a *Hirlap* nem tudja leplezni herosztrateszi munkájának örömet. Ezzel az amoralis, ezzel a felelőtlenül gonoszkodó és lelkiismeretlenül romboló ártó szándékkal ad közre minden nyilatkozatot, regisztrál minden adatot, ami a magyarság választójogának akadálya. Meghúsítsa a magyarság választójogát s támadja a *Magyar Párt*ot, mert a magyarságnak nem tudott választójogot szerezni.

Ma még nem állapítható meg, hogy a paktum köti-e a magyarságot. De az már is megállapítható, hogy ez a paktum volt az egyetlen lehetőség arra, hogy a magyarság most választójogot kapjon s részt nyerjen vele a községi előjárásokban is, minthogy ebben az évben a községi választásokat meg kell tartani. Botorság és politikai iskolázatlanság azt mondani, hogy nem volt szabad olyan jogok fölött alkudni, amit a törvény biztosít. A magyar nemzetiségi törvényt 1868-ban hozták meg s a magyar nemzetiségi képviselők egy félszázad mulva is küzdöttek annak végrehajtásáért.

És még valamit. A *Hirlap* most, hogy a magyarság választójogát elveszítettnek tartja, azt írja, a választójog a magyarság legelemibb joga. Mikor a *Bácsmegyei Napló* megkezdte választójogos harcát, azt írta: a magyarságnak nem fontos a választójog. S ugyanaz a *Vukov Lukács*, aki most fékevesztett amoralitásban tájékoztatja a *Magyar Párt*ot és vezetőit ellen a paktum miatt, volt az első, aki egy magánlevélben, még a kormányvaló tárgyalások előtt a választójog érdekében a radikális párttal való tárgyalást sürgette.

Az újságíró, aki pedig már más viharokat is látott, keserű undorodással teszi most le a tollat.

Az újságíró leteheti a tollat, de a magyarság munkásai és harcosai nem tehetik le sem a kalapácsot, sem a fogvert. Minél több az akadály, annál edzettebbnek kell lenni az erőnek. A magyarság örökké való jogainak beteljesülését nem hiúsíthatják meg, csak ideig-óráig tartózkodhatják fel a szent célok herosztrateszei.

Nyomában vannak a nyomdai betörőknek

A rendőrség megállapította az egyik tettes személyazonosságát

A Fischer és Krausz-féle nyomdában vasárnap éjjel történt betörés ügyében a rendőrség azonnal megindította a nyomozást. Ez elsősorban a tettesek kézrekerítésére irányul, mert ezután már könnyű szerrel meg tudja a rendőrség állapítani, hogy betörés, vagy rombolás történt-e a nyomdában.

A néhány nap óta folyó nyomozás eredményeképpen a rendőrség már nyomában van a Fischer és Krausz-féle nyomdában történt események tettesének. A nyomok egy rovtól multu suboticei iparossegéd személyéhez vezetnek, akinek elfogatása iránt a rendőrség már megtette a szükséges intézkedéseket.

A detektívek csütörtök este óta keresik ezt az iparossegédet, akinek a nevét és munkahelyét is ismeri a rendőrség. Péntekig nem tudták a detektívek megtalálni. A rendőrség azonban pénteken este azt a felvilágosítást adta, hogy valószínűleg az éjszaka folyamán sikerül a tettest letartóztatni.

A rendőrség felleveése ma is az, hogy a Fischer és Krausz-féle nyomdában betörés történt, megerősíti a nyomozás vezetőit a gyanúsított személye is. Végleg azonban azután fog világosság derülni az ügyre, ha a tettest kihallgatja a rendőrség és sikerül megállapítani azt is, hogy kik voltak bűntársai.

Rendbehozzák a suboticei közkórházat

Rendesen folyósítják az állami előleget

A suboticei közkórház állapota már évek óta annyira rossz volt, hogy több ízben az a veszedelem fenyegette a várost, hogy kórház nélkül marad. A közkórház igazgatóságának és a városi tanácsnak erélyes intervenciója azonban végre sikerre vezetett. Néhány hónapja megkezdte a novisadi egészségügyi főnökség úgy az állami betegápolási díjaknak, mint az előlegeknek pontosabb folyósítását.

Az első kiutalt összeget az időközben teljesen lerongyolódott és

elszegényedett suboticei kórháznak régi adósságai fizetésére kellett fordítani és most, hogy ez már nagyrészt sikerült, sor kerülhet a közkórház felszerelésének felrészítésére. A kórház vezetősége ezt is csak fokozatosan viheti keresztül, mert rendkívül sok beszerzésre van szüksége.

A kórházi fehéreneműt csak néhány héttel ezelőtt frissítették fel és most új ágybetéteket rendelt a kórház igazgatósága. Fűtőanyagot is elég jól el van látva a közkórház, úgy, hogy a betegek helyzete az idén korántsem olyan súlyos, mint

a tavalyi télen volt, amikor az ápoltak hideg kórtermekben feküdtek, aminek következtében a kórház a téli hónapok alatt majdnem teljesen kiürült.

A suboticei közkórháznak még mindig igen sok régebbi követelése van, amit az egészségügyi minisztérium eddig nem folyósított és ennek kiutalása után fogja a kórház a még hátralékos felszerelési szükségleteit beszerezni. Egyelőre azonban a jelenlegi helyzettel is meg kell elégedni, mert az a néhány hónappal ezelőtti állapotokhoz képest máris lényeges javulást jelent.

Megindul a választási küzdelem a suboticei kerületben

A radikálisok és demokraták választási csélyei

A radikálispart olyan értelmű döntéséről, amely szerint a part nem vesz részt a nacionalista blokkban, már beszámoltunk. A kerületi választmány határozata nem érte váratlanul a blokk körül csoportosuló pártokat, amelyek kezdettől fogva tisztában voltak azzal, hogy a radikálisparttal szemben fennálló súlyos elvi ellentétet nehéz lenne áthidalni.

Mindeddig azonban mégis bizonytalan volt a helyzet és a választási küzdelem Subotícán csak most indul meg a maga teljes heveségével. Az egyes pártok most már tisztában vannak a tényleges erőviszonyokkal, az egymásra utalt pártok között rövidesen létrejön a kompromisszum és rövidesen megejtik valamennyi jelölést is, úgy, hogy csakhamar megindul a teljes választási agitáció a suboticei kerületben.

Egyeseket azonban mégis váratlanul ért a radikálispartnak a blokkal szemben hozott elutasító határozata. Ennek okaira nézve a suboticei radikális párt szervezet egyik vezető tagja kijelentette munkatársunk előtt, hogy a párt gondos mérlegelés alá vette a nacionalista blokkhoz való csatlakozás tervét, az adott körülmények közt azonban nem dönthetett másképpen, mint ahogyan határozott. A radikálispart ugyanis úgy látja, hogy az egész nacionalis-

ta blokk megalakítása a demokratapárt érdekeit kívánja szolgálni és a szláv erők egyesítése csak hangzatos jelszó, amelynek nem őszinte értelmezéséhez a radikálisok nem adhatják oda magukat.

A radikálisparton belül is hangzanak ezzel ellentétben olyan vélemények, hogy a párt érdekeit alá kellett volna rendelni a szláv érdekeknek. Azok, akik ezen a véleményen vannak, egyrészt közelebb állnak felfogásban a nacionalistákhoz, másrészt nem bíznak olyan mértékben a radikálispart választási esélyeiben, hogy helyesnek tartanak a választásokban való önálló részvételt.

A helyzet ugyanis ma az, hogy a míg a demokratákat az Or-Ju-Na, a dobrovoljacok és a rokkantak fogják a suboticei kerületben támogatni, addig a radikálispart — tekintettel arra, hogy a bunyevácokkal való megegyezés sem sikerült — teljesen magára lesz hagyatva. Még így is lényegesen több esélyük van a radikálisoknak a suboticei kerületben, mint a demokratáknak, de azért a radikálispart sem látja biztosítva azoknak a mandátumoknak a megszerzését, amelyekre a párt számít.

Súlyosabb ellentétek merültek fel a suboticei radikális párt szervezetben a jelölések kérdésében is és a kerületi választmány értekezlete feloszlott anélkül hogy a listavezetőn

kívül más jelölésben megállapodtak volna. Az ellentétek főképpen személyi érdekekből erednek és biztos értesülésünk van arról, hogy a suboticei kerület több volt képviselőjét az új választásokon nem fogják semmiesetre sem jelölni.

A demokratapártban ugyanilyen ellentétek vannak a jelölések kérdésében. A párt kerületi választmánya pénteken délután tartotta meg jelölési értekezletét Fabjanovics Alexa és dr. Skaller Lovro elnöklésével. Létics Grga azt javasolta, hogy a városi és szállási választási járást egyesítve, eítsék meg a jelöléseket. Ezt az indítványt azonban az értekezlet elvetette, mire külön vette tárgyalás alá a választmány a két járás jelöléseit.

A suboticei városi járás jelöltjeire kétféle javaslat volt: az egyik szerint Bacsics Blaskó bajmoki földmives és dr. Petrovics Marko ügyvéd, a másik szerint Létics Grga suboticei földmives és Bacsics Blaskó lettek volna a jelöltek. Az utóbbi javaslat azonban 24 szavazattal kisebbségben maradt és így 446 szavazattal a suboticei városi járásban a demokratapárt jelöltje Bacsics Blaskó bajmoki földmives, helyettese pedig dr. Petrovics Marko ügyvéd.

A szállási jelölések ügyében heves vita fejlődött ki, amely a Pribicevics és Davidovics-frakció közötti ellentéteket hozta újból felszínre, úgy, hogy nem sikerült megegyezést létrehozni és az értekezlet feloszlott, anélkül, hogy a szállási jelöléseket megejtették volna. Az értekezlet még a választási végrehajtó bizottságot alakította meg, amelynek elnöke Fabjanovics Alxa és dr. Petrovics János, titkára pedig Majstorovics Iván lett. A szállási járás jelöléseit csütörtök délután fogják megejteni.

Ha az ellentéteket sikerül áthidalni, akkor a végleges jelöléseket néhány napon belül megejti egy radikális, mint a demokratapárt, amely a blokkban tömörülő és a pártot támogató szervezetekből is állít egy-egy jelöltet. A jelölések megtörténte után azonnal megkezdődik mindkét párt a választási agitációt és a suboticei kerülethez tartozó községek csakhamar hangosak lesznek a választási kortesbeszédektől.

A vendég

Írta: Kosáryé Réz Lola

Halkan kaparászó bogarak. Hintázó fűzavesszők. A kerítés mögött egy asszonyi hang:

— Ha az uram maga főzi a kávé, az aztán finom.

Csend lett megint. Margit újra a kezébe vette a könyvet, de nem lehetett beleszédülni semmi idegen világba. Láta közeledni levéltepegetve, csizmánya korgatva a gyakornokot. Nem mert egészen közel jönni, amíg nem hívták, de ott volt. A bokrok között kószált. Mintha várta volna, hogy Margit megszólítsa és beszélgesse vele.

Végre, a kocsis jött lihegve a fűvön át és az udvarba hívta. Margit fellélekzött és hátradőlt. Hátradőlt a nedves, mohás kövekre. Messziből a ház felől hallatszott a dadának meg a gyerekeknek vidám éneke. Őt nem láthatta senki. Jó volt így.

Az ebéd készen állt a nagy falusi konyha széles tűzhelyén, csak Jósikára kellett várni. És a vendégekre... Margit éppen azért bujt ide, hogy előre összeszedje és idegen gondolatokkal elbódítsa és elfoglalja magát és idegen lovagok — rég halott és veszélytelenül vált lovagok — után sóhajtson, a könyv fölé hajolva:

— A vakmerő Amadé a férj elé állott. Feltekintett. Megrezent.

Oldalt, a kerítés kis ajtáját kívülről kinyitották. És bejött a vendég. Szó nélkül kapcsolta vissza az ajtót, azután eléje jött.

— Itt vagyok, — mondta. — Láttam, hogy egyedül van és bejöttem. Nem

szabad, hogy haragudjon.

Hátrasimitotta a homlokát.

— Leülhetek a padra? — Kérdezte aztán. — Szeretném, ha végighallgatná, a mit mondani szeretnék.

Margit félve nézett körül. Ha valaki erre jön... De a vakmerő Amadé lovagra gondolt, aki szíve tiszta erejével, őszinte bátorsággal odaállt a férj elé. És méltó akart lenni hozzá.

— Ha megérdemlem, hogy valaki erre jöjjön és baj legyen belőle, akkor erre fog valaki jönni. Legyen úgy.

— És a vendéghez fordult.

— Üljön le. Beszéljen.

A vendég ott állt és várta, hogy Margit egy kis helyet adjon neki a keskeny padon. Aztán leült. Átkulcsolta az egyik térdét, mélyet sóhajtott és hallgatott.

Margit végre ránézett oldalt. Ránézett sápadt arcára, amin valami fájdalom vonást vett észre a szája mellett. A vendég megérezte. Visszatekintett reá kicsit kérdően, kicsit szédülten. Margit mindent tagadni akart a szemével a mozdulataival, minden szavával ijedtében. Még azt is, hogy várja, ami következni fog.

— Beszéljen hát! — mondta idegesen és türelmetlenül. — Mit akart mondani?

— Ha ilyen haragos és rosszkedvű — mondta a vendég halkan — akkor én nem beszélhetek.

Olyan hangon mondta, hogy Margit elnevette magát és a vendég is nevetni kezdett. Bűntársak lettek ezzel az önfeledt nevetéssel. Érezték.

— Inkább sirhatnánk pedig — szölt Margit.

— Én mindenesetre — felelte a ven-

dég hirtelen levertséggel. — De a nagyságos asszonynak azért nem kell sirnia. Ennyi jószágot én magától nem várhatok.

Összeharapott szájával, keserű kezlegyintéssel dönt hátra. Margit haragos lett érte.

— Ne beszéljen ilyen rutul és ostobául.

A vendég eltakarta az arcát nehéz sóhajtással.

— Miért is kellett megismerkednünk.

Nézte őt Margit megint. Ime, Amadé lovag, a vakmerő, aki nem fél semmi ellenségtől, de a szerelem fájdalmas gyönyörűségei alatt meghajítja a fejét... Halkan szólt:

— Én is azt mondom. Jobb volt azelőtt.

— Azelőtt?

— Igen. Mikor még nem ismertem.

Nevetni kezdett, aztán hirtelen sirva fakadt. A vendég ijedten fordult hozzá. Megfogta a kezét. Mind a kettőt. Reáhajította a homlokát. Aztán hirtelen a szemébe nézett és felkiáltott... Most megértette az asszonyt. Most meglátta őt, meglátta a szívét.

— Segény fiu — suttozta Margit.

A vendég átakarta ölelni. Meg akarta csókolni. De az asszony hátrahúzódott.

— Nem — mondta és megrázta a fejét. A vendég beszélni kezdett izgatottan és lázasan. Hogy az ő alázatos szerelmüknek kell, hogy meglegyen a létjogosultsága. Hogy ő nem szokott forgolódni asszonyok körül. Ő komoly ember és sok a dolga. De, hogy most nem tudja a legegyszerűbb dolgokat sem elintézni és hogy ez elég szerencsétlenség reá nézve. És hogy álmában

sem képzelte annak a lehetőségét, hogy itt ülhet majd mellette és megcsókolhatja a kezét.

Megcsókolta a kezét. Margit visszahuzta.

— Szegény fiu! — mondta sóhajtva megint.

A vendég tovább beszélt. Hogy végtére mi a bűn és mi az erény? Hogy van-e valami logikai alapja az egyéni szabadság gondolatának? A nőemancipációt kezdte már szóba hozni, de Margit közbeavatott.

— Ne beszéljen. A szavak mindent elrontanak. Látszik, hogy körömfönt módon kell a lelkiismerete előtt magyarázgatnia a szereimünket. Látszik tehát, hogy nincs létjogosultsága.

— Hogy mondhatja ezt ilyen szivtelenül?

— Nem mondom szivtelenül. Csak nem szeretem a körömfönt magyarázatokat. Sokkal többet ér Amadé lovag története. Ő nem ismerte az olyan szavaknak az értelmét, mint: létjogosultság. Nem is törődött vele. Szerelmes volt, ha sóvárgón feldobbant a szíve, és nem követett el vele bűnt, mert nem tudta, mi a bűn. Vakmerő volt és gyöngéd...

— Drága! — mondta a vendég mosolygó boldogsággal, halkan és simogatta a Margit kezét. Talán nem is hallotta, mit mondott, csak a hangjára figyelt. Margit ránézett és legyintett. Aztán elmosolyodott.

— Gyöngye vagyok mégis, igazán — mondta bágyadtan. — Különös. Most el kellene magát kergetnem innen, vagy nekem kellene tovább mennem és meg sem mozdulok... nem is haragszom

Pasics miniszterelnök a horvát kérdéstről

A vidovdáni alkotmányt védte meg Szokopljen Pasics

Szokopljéból jelentik: Pasics Nikola miniszterelnök csütörtöki beszédében részletesen kifejtette a belpolitikai helyzetet, a délszlávok egyesítéséért folytatott harcot és a radikális párt nehézségeit az állami élet rendezése körül. Az egyesülés nem ment olyan simán, mint 1912-ben, amikor a felszabadított tartományok azonnal elfogadhatták a szerb alkotmányt és egyesültek Szerbiával. 1918-ban nehezebb volt a helyzet. Már Korfuban tárgyaltak az egyesülés kérdéséről a horvátokkal és szlovénokkal. Ekkor elhatározták, hogy először végrehajtják az egyesülést és majd csak azután döntenek arról, hogy egységes államot, vagy több kis államocskát alakítsanak. Az egyesülés után azonban bebizonyult, hogy nem lehet az egymással elkeveredett szerbeket, horvátokat és szlovénokat elhatárolni. Ezért az egységes állam mellett döntöttek és ezért alkották meg a vidovdáni alkotmányt. Most is, a jövőben is erős államra van szükség, ezért nem szabad elszakadni, ezért van szükség az egységre. Ellenségeink csak arra várnak, hogy egyenetlenség törjön ki köztünk.

— A horvátok egy része azt mondja, hogy nem csatlakozik az alkotmányhoz és ha megkérdezzük őket, miért nem vetik magukat alá a többség kívánságának, azt válaszolják, hogy ők másképpen gondolkodnak. Ilyen vétő jog volt Lengyelországban és láttuk, hogy hova vezetett.

Ezután a demokraták egy részét kritizálta Pasics, akik az alkotmány revízióját követelik, a mely pedig még nem is ment át

Olyan fáradt vagyok... olyan jó helyen vagyok... Pedig tudom, hogy menekülnöm kellene...

— Nem kell, — mondta mély hangon, meggyőződéssel a vendég és mélyen az asszony szemébe nézett. Hipnotikus erőt igyekezett gyűjteni magában. Margit észrevette, csendesen felnevetett és elfordította a fejét.

— Ide nézzen! — parancsolta a vendég.

Most hirtelen felállt Margit és kezét a vendég sima fényes hajára tette. Nem remegett a keze már. A szemén különös fény csillant meg. Lehajolt hozzá.

— Erőszakoskodik? Vakmerősöködik? Jól van. Lássuk.

Hirtelenül futásnak eredt a ház felé. A vendég bolondul utána. De szerencsére jókor észrevette Jóska az udvaron... Meglassította a lépteit, megállt és gondolkodott. Aztán visszament, kinyitotta a kisajtót és a kapunak került, mintha most jött volna.

Margit az ebédlőből nézte és sirt.

— Gyáva! Gyáva! Nem szeretem...

Este, mikor újra kiment a fűzfák alá, a kertsarokba, hogy visszahozza Amadé lovag történetét, egy régi vers jutott az eszébe. Az volt a versben, hogy idegen emberek jönnek-mennek az utcán és az árnyékuk az ablakon át a szobába is behull. De csak végigsiklik a szobán és eltűnik... Egy sem marad ott. Mind csak vendég...

— Vendég volt, — mondta az asszony hangosan és bólintott a fejével, mintha elbucszna valakitől. Aztán visszament a házba. Jóska megint nem volt otthon, nem maradt más, csak Amadé lovag...

Azt is a könyvszekrény alsó fiókjába dobta...

az életbe. Ez a kérdés vezetett a választásokra.

Pasics beszédét nagy tetszéssel fogadta a népgyűlés, Beogradban azonban csalódást keltett, mert

Merénylet Sztambulinszki ellen

Ismét akcióba lépett a macedon komité

Szalonikiból jelentik: Az itteni »Independant« szófiai táviratot közöl arról, hogy Sztambulinszki miniszterelnök ellen merényletet követtek el. Mikor Sztambulinszki kijött a parlament épületéből, egyszerre 4 személy támadt rá, akik bombákat dobtak autójára és néhány revolverlövést tettek.

Sztambulinszki sofförje meghalt, titkára súlyosan megsebesült. Hogy maga Sztambulinszki megsebesült-e, arról hallgat a távirat.

A tettesek közül kettőnek sikerült elmenekülnie, kettőt azonban elfogtak. Mindketten a macedon szervezethez tartoznak. A merénylet közvetlen oka valószínűleg Sztambulinszkinak legutóbbi a szobránjában tartott beszéde volt, melyben éles akciót hirdetett a macedon bandák ellen.

A merénylet hírének más oldalról

számítottak rá, hogy az összes aktuális kérdésekben elfogja mondani a kormány álláspontját. Politikai körökben ezt a tényt a legkülönbözőbben magyarázzák.

még nem erősítették meg, úgy hogy azt csak a legnagyobb fenntartással kell fogadni.

A macedon szervezetek egyébként, mint Szófiából jelentik, csütörtökön kezdték meg kongresszusukat a szófia színházban, amelyen körülbelül 250 delegátus vett részt. A kongresszusra a macedon komité mindkét frakciója, úgy az autonomisták, mint a bulgarofilek elküldték megbízottait. A tanácskozásoknak, melyek titkosak voltak, az volt a céljuk, hogy a két frakciót egyesítsék és a macedon szervezetek tagjait egy táborba tömörítsék. A két csoport között fennálló ellentétet a tanácskozások során súlyos konfliktusokban robbantak ki, amelyek a tárgyalások folytatását lehetetlenné tették és a kongresszust félbe kellett szakítani. Szófiában nagy az izgalom.

A Hirlap a magyarság ellen

A leleplezett denúncians — A magyarul író újságíró feljelentése a magyar újságírók ellen

Izlésünk, neveltetésünk és az olvasó közönségünk iránti megbecsülés tiltakozik ugyan az ellen, hogy a Hirlap című helyi lappal és annak felelős szerkesztőjével sokat foglalkozunk. A Hirlap azonban üzleti politikából állandóan provokál bennünket. Ma megjelent, holnap keltezésű számában Vukov Lukács, a Hirlap jelenlegi, a Futó Hírek volt szerkesztője »A följelentés« címen hosszabb mesét ad elő, amelyben nem szól ugyan arról, hogy milyen bizonyítékok alapján vádolt bennünket azzal a nemtelen váddal, hogy mi az ugynevezett felelőtlen elemek szövetségei és büntársai, anyagi támogatói és segítői vagyunk, hogy mi a rombolókat anyagilag támogatjuk, ellenben letagadja azt, hogy ő a belügyminisztériumnál és az ügyészségnél magyar voltunk miatt denúnciált bennünket. Be akarjuk igazolni, hogy

Vukov Lukács személye ártalmas a magyarságra, s hogy

Vukov Lukács erkölcsi érzéke ma sem fejlettebb, mint aminő akkor volt, mikor a Futó Hírek című lapot írta s annak minden számaért nyilvánosan megpofozták.

Vukov Lukács ma elmeséli, hogy őt 1920-ban Dobanovacski Pál akkori főispán raportra rendelte és fenyegető szavak özőnében közölte vele, hogy betiltja a Bácsme gyei Naplót, ha az autonómiaért küzdő nemzetiségi blokk érdekében ír. Ő azt válaszolta, hogy nem fél a főispántól és köszönés nélkül vált el tőle. Harmadnap a főispán — írja Vukov — e sorok íróját hívatta s a főispán és a demokratapárt támogatásával Vukovot kiintrikáltuk a szerkesztésből, pedig a lap kiadási joga Vukov Lukácsé volt.

Ebből az az igaz, hogy 1920-ban, amikor az alkotmány még nem volt meg, a magyar lapoknak strohmannra volt szükségük. Ilyen strohmannként alkalmazta a Bácsme gyei Napló a francia hadifogságból akkor visszatért Vukov Lukácsot, akiről azt lehetett feltételezni, hogy a háború hosszú évei alatt erkölcsi érzékében megtisztult. S Vukov Lukács szerepelt 1920 augusztustól 1921 áprilisig a Bácsme gyei Napló szerkesztőjeként. Ha ez alatt az idő alatt a Bácsme gyei Napló nem szolgálhatta elég erővel a magyarság

igazait, akkor ez a cenzurán kívül Vukov Lukács büne. A mai napig mit sem hallottam arról, hogy Dobanovacski Pál főispán Vukovot a lap iránya miatt megfenyegette volna, előttem Vukov ezt soha nem említette, viszont nekem Dobanovacski főispán ezt soha nem mondta, soha a lapra fenyegetéssel nem gyakorolt befolyást. Hisszük, hogy ő maga is elmondja majd, lefolyt-e közte és Vukov közt az a jelenet, amit Vukov elmond.

Hogy Vukov mennyiben volt tulajdonosa, vagy kiadója a Bácsme gyei Napló-nak, arra nézve idézzük az általa aláírt és dr. Havas Emil által aláírt nyilatkozatát:

»... Én nem vindikáltam magamnak a Bácsme gyei Napló tulajdonjogát, mely a Minerva-nyomdáé«...

Ugyane nyilatkozata így kezdődik:

Hónapokkal ezelőtt egy beadványt intéztem a suboticei királyi ügyészséghez és a belügyminisztériumhoz, amely hatóságoktól azt kértem, hogy a Bácsme gyei Naplót az én tiltakozásom ellenére más ne adhasa ki.

Amit pedig a feljelentést illeti itt ismét kénytelenek vagyunk egymás mellé állítani, amit Vukov Lukács ma írt s amivel ebben a vitatott beadványban rágalmozott.

A Hirlap 1923. február 3-iki Vukov Lukács által aláírt cikke

»Igaz, hogy a lap kiadási joga az enyém volt, az én nevemre szült, — belügyminiszteri engedély nélkül akkor nem lehetett lapot kiadni — viszont Fenyves mögött ott állt a főispán és a hatalmas demokrata érdekszövetség, melyet naponta végignyalt. Így esett meg, hogy Fenyves továbbra is kiadta a lapot, annak az engedélynek alapján, amely az enyém volt és így esett meg, hogy én egy beadványban hiába tiltakoztam ez ellen a belügyminiszternél. Ez a tiltakozás, az a följelentés, melyet a Bácsme gyei Napló naponta emleget. Az ügyre vonatkozó iratokat a belügyminiszter később áttette a királyi ügyészséghez, amiből a Bácsme gyei Napló azt a variációt eszelte ki, hogy az ügyészségen tettem följelentést ellenük a miatt, mert nem akarták leadni az

én szerbbarát cikkeimet. Szerencsére a közönség tudja, hogy én milyen cikkeket írtam a Bácsme gyei Naplóba, tudja, hogy én voltam itt az első magyar újságíró, az, ki minden vonalon teljesítette kötelességét.«

A suboticei kir. ügyészségnél 2329—921 sz. alatt fellelhető Vukov Lukács által aláírt feljelentésből!

Izjavlujem i sa svedoci ma mogu potvrditi, da su dr. Ferenc Fenyves i dr. János Dettre mene omegučuli u uradivanju lista, Zato što ja nisam htio u list puštati one članke, koje će uzrujavati i stvarati nezadovoljstvo među ovdšnjom madjarskom publikom, što su za rehabilitisanje dr. Fenyvesa, dr. Dettre-a u očima madjarske vlade u Budimpešti bili dobri. Oni nisu nikada mogli oprostiti meni, što sam ja u listu puštao knjičevne podlistke sasvim nove, madjarskog emigranta u Beču Hajnala Jene-a, što je prouzrokovalo oduzimanje »pojil debie« Bácsme gyei Napló — u za Madjarsku. Sa novinarom iz Subotice g. Karoljom Havašom mogu potvrditi, da su dr. Fenyves i dr. Dettre i posle zabrane ulaska lista, pojedine brojeve s a iredentističkim člancima u kafeteri stali su madjarskim ministrima i političarima, mogu dokazati, da dr. János Dettre urednje sada Bácsme gyei Napló tako: da ce zbog velika rasprodstranjenosti ovaj list rdjavo uticati na obrazovanje osećaja madjarskog stanovništva, radi svog rehabilitovanje pred madjarskom vladom.

Ide iktatjuk magyar fordításban is Vukov Lukács feljelentését, amelyet később ügyvédje, dr. Havas Emil utján visszavont.

»Allitom és tanukkal tudom bizonyítani, hogy dr. Fenyves Ferenc és dr. Dettre János engem megakadályoztak a lap szerkesztésében, mert én nem akartam, hogy a lapban olyan cikkek jelenjenek meg, amelyek nyugtalanítják és elégedetlenséget keltenek az itteni magyar közönség közt, s amelyek alkalmasak lettek volna dr. Fenyves és dr. Dettre-nek a magyar kormány szemében való rehabilitálására Budapesten. Ők sohasem tudták nekem megbocsátani, hogy én a tárca rovatban közlöttem Hajnal Jenő bécsi emigráns újságíró ártatlan, irodalmi tárcát, ami miatt a lapot kitiltották Magyarországból. Havas Károly suboticei újságíróval tudom bizonyítani, hogy Fenyves és Dettre a lap kitiltása után a lapnak egyes számaikat, amelyek irreleváns cikkeket tartalmaztak, borítékban a magyar kormánynak és a politikusoknak küldöztették...«

Bizonyíthatom, hogy dr. Dettre János a Bácsme gyei Naplót úgy szerkesztte, hogy ez a lap — nagy elterjedettsége révén — befolyásolja a magyarság érzésvilágának kialakulását a magyar kormánynál való rehabilitása érdekében.«

Amit Vukov ebben a feljelentésben írt, s amit később mint valótlan visszavont, mi denúnciálnak, a magyarsággal szemben való ártatlanságunkat mondjuk. A Futó Hírek volt szerkesztője szerint ez gerinces kötelességteljesítés.

Vukov Lukács lapja azt írja, hogy mi ártatlanságunkat akarjuk bizonyítani. Mi módot és alkalmat akarunk adni a Hirlapnak, hogy bizonyítsa rólunk irt nemtelen rágalmaikat, amint mi bizonyítunk mindent, amit Vukov Lukácsról leirtunk. A Hirlap erre nem mer vállalkozni, ellenben röpiratot ígér arról, hogy milyen körülmények közt vetettünk véget a Bácsme gyei Naplónál való kártékony működésének. Tartunk tőle, hogy ez az ígélet is olyan beváltatlan marad mint az, amivel a novisadi vállalatoknál lévő bizonyítékok közlését helyezte kilátásba.

Az csak természetes, hogy ezek után a bíróság előtt lesz alkalma bizonyítani a Hirlapnak, amit a Bács-megyei Napló ellen írt. Mi mindenestire kötelességet véltünk teljesíteni akkor, amikor a Hirlap provokálására demonstráltuk, hogy kik azok, akik most a magyarság védőül csapnak fel. Akiknek szemük van, azok látnak, s akiknek érzékük van az igazság iránt, azok következtetéseket is vonhatnak le.

A magyarság nagy és szent igazságokért küzd. Egyforma jogot, egyforma méltányosságot s egyenlő elbánást akar. És e törekvésében egységes. A magyarság tisztá céljait szennyves indultu emberek nem hiúsíthatják meg s a magyarság megvetésének le kell sújtani azokra, a kik olyan mult után, mint aminő multja a Hirlap szerkesztőjének van, van, most az intranzigens magyar barátság tógáját öltik fel s olyan célokért, amely ezek után mindenki előtt világos lehet, meg akarják bontani a magyarság egységét.

F. F.

Béke a Ferrum-gyárban

Megindult pénteken a munka

A Ferrum-gyár munkásai — mint tegnap megirtuk — nem vették fel csütörtökön a munkát, hanem új tárgyalásokat kezdtek a gyárigazgatósággal, hogy a még teljesítetlen követeléseik ügyében végleges megállapodásra jussanak.

A csütörtökön lefolyt tárgyalásokon a gyárigazgatóság teljesítette a munkásságnak azt a föltételét, hogy a sztrájk előtt elbocsájtott négy munkást vegyék vissza a gyár kötelékébe. A gyárigazgatóság ezen kívül az órabérlézés kérdésében biztosította a munkásságot arról, hogy a megegyezés szerint kalkulált bér-emelést részükre az állam jóváhagyása nélkül is kiutalja. Az órabérlézés tehát nem ideiglenes és nem föntartott, hanem végleges és a gyárigazgatóság által biztosított marad és a kötött megegyezésre az államnak semmiféle befolyása nem lesz.

Egyben sikerült a tárgyalásokon elosztani a sztrájkoló munkásoknak azt az aggodalmát is, amelyet a sztrájk alatt dolgozók további alkalmazása tekintetében tanusított. A munkásság belenyugodott abba, hogy a gyárigazgatóság az ő sérelmük nélkül továbbra is megtartja őket az üzemben.

A csütörtöki tárgyalások alapján a munkásság pénteken reggel — három heti sztrájk után — megkezdte a munkát a gyárüzemben.

A szlovákok Proticsékat támogatják

Novisadról jelentik: A vajdasági szlovák párt pénteken Novisadon választási értekezletet tartott, amelyen a vidéki szervezetek is nagyszámban képviseltették magukat. Az értekezleten, amelyen *Micsatek* Lajos dr. elnökölt, a szlovák párt választási akciója és a többi pártokhoz való viszonyának rendezése képezte a tárgyát. Szóvá tették a szlovákoknak az elmúlt választásokon szenvedett sérelmeit, amelyekért a demokrata pártot tették felelőssé. Elhatározták, hogy memorandumot terjesztenek föl a kormányhoz azokról a sérelmekről, amelyek a szlovákokat az iskolai és egyházi ügyekben, valamint a közigazgatás terén érték.

A választási akció tekintetében úgy döntött a szlovák párt, hogy ott, ahol a Protics-párt külön listával szerepel, Proticsékat támogatják,

másutt pedig a hivatalos radikális listára jognak szavazni. A novisadi járásban *Micsatek* Lajos dr.-t a Protics párt listáján jelölték, a hódvási kerületben *Labat* András, a pancsevői kerület kova-

csicai járásában helyettes jelöltként *Sioka* Sámuel lelkészt kandidáltak. A gyűlésen felszólt *Ivanics* Momcsillo volt radikálistáji képviselő is, aki a Protics-párt programját ismertette.

A Magyar Párt topolai szervezetének megalakulása

A topolai magyarság lelkes ünnepe

A pénteki ünnepet használta fel a topolai járás magyarsága, hogy megalakítsa a magyar pártszervezetét. A *Kaszinó* szálloda emeleti nagytermében folyt le az alakuló gyűlés s ez a nagyterem szűknek bizonyult a topolai és a topolavidéki magyarság százainak befogadására. A magyarokat nem tartotta vissza arról, hogy hitvallást tegyenek, az sem, hogy a járás kiszemelt főszolgabírája a legteljesebb éberséggel inspicálta, hogy kik jelennek meg a gyűlésen.

Míntha a lelkek felszabadulását jelentette volna az a tény, hogy Topolán végre-valahára megalakulhatott a Magyar Párt s egyszerre vége szakadt annak, hogy a magyarok más pártokba »iratkozzanak föl« s megszűnt a derűre-borura szétküldözött radikális tagsági igazolványok varázsa.

Az alakuló gyűlést *Barsy* Viktor plébános nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket, indítványozta, hogy a gyűlés elnökéül dr. *Decsy* Józsefet válasszák meg.

Dr. *Decsy* József megnyitóbeszédében a topolai és vidéki küldötteket, a suboticei pártszervezet képviselőit köszöntötte. A Magyar Párt megalakulásának szükségességéről szólt, s ismertette a párt programját, amely egyforma jogokat követel a magyarság számára is, s annak lehetővé tételét, hogy a magyarság erői az ország felvirágoztatása érdekében közreműködhessenek.

Kihut János határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a topolai-járási magyar pártszervezet megalakul, s csatlakozik a Magyar Párt suboticei központjához.

A határozati javaslatot lelkesedéssel egyhangulag elfogadták s bi-

zottságot küldtek ki, hogy a szervezet vezetői tisztségeire a jelöléseket eitse meg.

Dr. *Nagy* Ödön foglalkozott a magyarság sérelmeivel, a topolai magyarok kálváriajárásával. Szólt a pártvezetőséget különféle oldalról ért támadásokról, amelyeket a topolai gyűlés megvetéssel utasított vissza.

Dr. *Streliczky* Dénes a választói törvényt ismertette, táblázatos kimutatásokkal illusztrálta a törvény inézkedéseit.

Ezután a kiküldött bizottság javaslata alapján megválasztották a tisztkart, amely a következőképp alakult:

Elnök: dr. *Decsy* József ügyvéd, alelnökök: *Guba* József kereskedő, dr. *Frank* Károly ügyvéd, titkár *Kihut* János földbirtokos, pénztáros: *König* Gyula magántisztviselő, ellenőr: *Batta* Sándor iparos.

Intéző-bizottság:

Barsy Viktor plébános, *Tóth* Isaszegi István gazda, *Morvai* István gazda, *Csütcsák* Ferenc gazda, *Németh* Csali János gazda, *Úveges* Antal iparos, *Bacsa* József iparos, *Föntányi* István iparos, *Soltis* Elek iparos, *Gábor* Győző kereskedő, *Bodrogh* Imre kereskedő, *Árpády* Ferenc kereskedő, dr. *Farne* Dezső bankigazgató, *Geller* Lipót bankigazgató, *Tamáty* György kereskedő, *Barta* Bernát kereskedő, *Süli* János ipari munkás, *Gittler* Pál kereskedő, *Krämer* Rezső kereskedő, *Juhász* Antal ipari munkás, *Fitz* Gusztáv ipari munkás, *Gulyás* Antal ipari munkás, *Arva* Antal kertész, *Ober* István iparos.

Bár a topolai járásban is elamerikázták a magyaroknak a választói névjegyzékbe való felvételét, s a választóknak csak egy töredékét vették föl, a topolai magyarság megdönthetetlen egysége így is biztosítja a magyarság igazságának győzelmét.

Ki akarnak egyezni Proticscsal a radikálisok

A vajdasági radikálisok ellenzik az egyezséget — *Kraszojevic* Protics mellett — A választási akció továbbfejlesztése

Beogradból jelentik: *Protics* szerdai beszéde élénken foglalkoztatja a hivatalos radikálistáji jelöltjeit. Különösen a főbizottság tagjai vitatkoznak sokat a Protics-hoz való közeledés kérdésével a klubban folytatott magánbeszélgetéseikben. Mindinkább az a meggyőződés kerekedik felül, hogy minél hamarabb valamilyen irányban határozott állást kell foglalni Proticsékkal szemben, mert a választások közelsége miatt már nagyon kevés idő áll tárgyalások folytatására rendelkezésre.

A »Novosti« szerint a vajdasági radikálisok azt követelik, hogy azonnal szakítsanak meg minden viszonyt, amely a radikálistáji pártot még Protics-hoz köti és kezdjenek mindenütt éles akcióba hívei ellen. A Vajdaságban még abban az esetben sem hajlandók a Protics-párttal kompromisszumra lépni, ha a központi pártvezetőség meg is egyezne Proticscsal. Hasonlóan intrazigensek ebben a kérdésben Protics vajdasági hívei is.

A szerbiai és boszniai radikálisok viszont sokkal inkább hajlanak a párt egységének helyreállítására felé és szeretnék, ha a pártvezetőség érintkezésbe lépne Proticscsal. Ha pedig maga Protics jönne a főbizottsághoz megegyezési ajánlattal, akkor szerintük egyenesen kötelessége a főbizottságnak a béke helyreállítása.

A főbizottság egyik tagja szerint a Proticscsal való megegyezés több hasznot, mint kárt jelentene a pártnak. Elsősorban azért, mert Protics az összes elégedetlenkedő radikálisokat maga köré gyűjthetné és így megakadályozhatná azoknak a pártból való kiválását. Másrészt Protics visszatérése sok olyan új hivat is szerezne a radikális pártnak, akik eddig nem voltak radikálisok. Végül pedig — és ez a nyilatkozat legjellemzőbb része — Protics a maga külön politikájával minden esetre biztosíthatja a párt belolyásának megtartását esetleges fordulat esetén...

Ez a vélemény politikai körökben élénk feltűnést kelt.

Kraszojevic Gyorgye a radikálistáji párt egységéért

Kraszojevic Gyorgye, a szerémségi származású öreg radikálistáji vezér, betegágyából levelet intézett Protics Sztojánhoz, amelyhez egy a radikálisokhoz intézett felhívást is csatolt. Ezt a felhívást a Radikál pönteki számában egész terjedelmében közli.

A felhívásban hivatkozva negyven éves személyes és elvarátságára, mely őt Pasicshoz és Protics-hoz fűzi, *Kraszojevic* felszólítja az egymástól eltávolodott államférfiakat a kibékülésre. Különösen a radikálistáji főbizottságot figyelmezteti, hogy térjen le kárhozatos utjáról és szívelje meg a kruseváci január 18-i népgyűlés határozatát a párt egységének helyreállításáról.

Protics Sztoján felelni fog *Kraszojevic* felszólítására.

Trumbics és *Szmodlaka* jelöltsége

Splitből jelentik: Csütörtökön este *Szmodlaka* dr. nagy választási értekezletet tartott a zagrebi kongresszus híveivel, akik az ő vezetésével »Jugoszláv egységpárt« néven vesznek részt a választásokon. A párt hajlandó más csoportokkal is kooperációra lépni.

Ugyanabban az időben tartott *Trumbics* dr. is értekezletet híveivel, ahol szintén az önálló szervezkedés mellett foglaltak állást. *Trumbics* értekezletét az utcán tüntető nacionalista diákok meg akarták zavarni, de sikertelenül.

A dalmáciai progresszív polgárság között nagy lehangoltságot kelt, hogy *Szmodlaka* és *Trumbics*, akik azonos politikai célokat követnek, nem tudnak egymással megegyezni és így egymás választási esélyeit rontják.

Szakadás a radikális párt ifjusági szervezetében

Beogradból jelentik: Protics pártjának alakuló gyűlésén, mint ismeretes, az ifjusági radikális szervezet egy tagja is felszólt és biztosította Proticsot az ifjuság támogatásáról. Pasicnak az ifjusági szervezetben levő hívei emiatt elhatározták, hogy kilépnek az eddig egységes szervezetről és önálló klubot alapítanak. Véglegesen a február 6-ára összehívott vezetőségi ülés fog ebben a kérdésben dönteni.

A bánási radikális jelölések

A novibecseji járásban csütörtökön a hivatalos radikálistáji jelöltjévé *Mihajlovics* Szvetisláv volt képviselőt választották meg. Az Alsóbánában az alibunári járás és Pančevo város hivatalos radikálistáji jelöltje *Miloradovics* pančevoi földbirtokost jelölte. Az antalfalvai járásban a radikálistáji szombatont tartó jelölő gyűlést.

Beckerekén csütörtökön délután és pénteken délelőtt tartotta a demokratapárt jelölő gyűlését, mely alkalommal Beckerek városában és járásban dr. *Matics* Misa kórházi igazgató-főorvost jelölték. A beckerek-kikindai jelöléseket február 7-ikén fogják Beckerekén megejteni. A listavezető valószínűleg *Jaksics* Milán tanár lesz, aki a Pribicevics-frakció híve.

A turska-kanizsai és kikindai járásban a radikális jelöltek kérdése még eldöntetlen. A kikindai járásban *Csószi*cs Milán tanító és *Budisin* Jócó földbirtokos, a kanizsai járásban pedig *Sztankovics* mérnök és

Budisin Jocó állanak egymással szemben.

A hivatalos radikálispart pénteken Tordán nagygyűlést tartott, amelyen Mihajlevics Sztetiszlav volt képviselő tartott beszédet.

A Pancsevo—Belackva kerület listavezetőjévé a radikálispart részéről *Miladinovics* Zsarko postaügyi minisztert jelölik. A járási jelöléseket február hónapban a járási gyűléseken fogják megejteni. *Sztoidinovics* pénzügyminiszter a Belackva—Vrsac járásban lesz járási jelölt, de nincs kizárva, hogy őt ebben a kerületben másik járások is jelölni fogják. A radikálisok e kerületben, mint a Tribuna jelenti, nagyon jól állnak és itt legalább négy mandátumra számíthatnak.

Tanácskozások

a külügyminiszteriumban

Beogradból jelentik: A külügyminiszteriumban *Nincics* külügyminiszter elnökletével konferencia volt, melyen *Nesics* Ljuba és *Ribarcs* meghatalmazott miniszterek, *Mellisics* dalmáciai királyi helytartó és *Milics* tábornok, a tengermelléki hadsereg parancsnoka vettek részt. A tanácskozás tárgya a rapallói szerződés és a santamargheritai egyezmények végrehajtása volt, a melyek február 6-án kerülnek az olasz parlament elé ratifikálás végett. A tanácskozások elsősorban az olaszok által azonnal kiűritendő harmadik dalmát zóna és Susák megszállásának keresztülvételére vonatkoztak, végleges megállapodásra azonban nem jutottak. Ezért a megbeszélés folytatását szombatra halasztották, de valószínű, hogy ekkor sem lesz még végleges döntés, hanem bevárják a táviratilag Beogradba rendelt *Markovics* Cincar triesti főkonzul megérkezését.

A délszerbiai törökök és a radikálisok

Mint Szokljéből jelentik, a török nemzeti szervezet külön választási listát csak azokban a kerületekben fog felállítani, ahol biztos sikerre számíthatnak. Mindenütt, ahol nincs abszolút győzelemre kilátás, a szervezet a radikálisparttal fog együtt működni.

Egy magyar szinigazgató tragédiája

Ungváry szinigazgató öngyilkossága

Suboticán még sokan emlékeznek *Ungváry* Miklós szinigazgatóra, aki annak idején mint színész is itt működött, majd a nyár folyamán néhány hetet töltött Suboticán, mialatt igyekezett megszerezni a kormány engedélyét egy vajdasági magyar színtársulat megszervezésére. *Ungváry* szinigazgató minden ambíciója és fáradozása azonban sikertelen maradt, mert az az érthetetlen idegenkedés, amely a vajdasági magyar színház tervét fogadja, megakadályozta *Ungváry* terveinek megvalósulását is.

Ungváry Miklós azóta Aradon élt a legnagyobb nyomorban. A magyar színészet súlyos helyzetének lett egyik sajnálatos áldozata az agilis művészember, aki a magyar színészetnek kisebb területre való szorulása folytán elvesztette kenyereit. Hogy mégis a legszükségesebbet megkeresse, hirdetésügynökséggel foglalkozott a legutóbbi hetekben Aradon, de az ambiciózus művészember nem tudott lemondani művészi terveiről és — mint Aradról jelentik — most öngyilkosságot követett el.

Szerdán délután *Ungváry* szin-

igazgató az aradi Dacia-kávéházban tartózkodott és három óra tájban a már napok óta nála levő 20 grammos ópiumoldatot hirtelen felhajtotta és csakhamar szederjes arccal hátrahanyatlott. Egy pincérrel még magához kérette a kávéházban tartózkodó egyik újságíróbarátját, akinek a következőket mondotta:

— Akarsz egy jó studiumot? Figyeld meg rajtam az ópium-mérge-

zés tüneteit. Most ittam ebből a pohárból ópiumoldatot, mert meghasoulottam az élettel.

Csakhamar elvesztette eszméletét *Ungváry* szinigazgató, akit azonnal az aradi kórházba szállítottak, ahol gyomormosást alkalmaztak és ellenmérget adtak neki. A szerencsétlen művészember állapota nagyon súlyos, de talán mégis sikerülni fog megmenteni az életnek.

Nyolc napi haladékat kértek a törökök a békeszerződés aláírására

A lausannei konferencia záró ülése — Futárral küldték Angorába a béketervezetet

Lausanneból jelentik: A béketárgyalások befejeződtek és a konferencia csütörtökön tartotta valamennyi bizottságának jelenlétében utolsó ülését. *Curzon* lord hosszabb beszédben ajánlotta a törököknek a szerződés aláírását. Kifejtette, hogy sem a török delegáció, sem az angorai kormány nem állíthatja, hogy Lausanneban meglepetés elé állították, vagy lenyegették ez a szerződés nem jött létre nyomás útján és nem diktátum. Ez a szerződés számol a török nép jogos igényeivel s lehetővé teszi, hogy a török nép a régi szolgátságából fölemelkedve állami életet éljen.

Nagy élességgel fordult *Curzon* lord az ellen a vád ellen, hogy a szövetségesek ezt a konferenciát időnek előtte meg akarták szakítani. Van-e Európában vagy Ázsiában ember — folytatta — aki azt hihihenné, hogy az ellenségeskedések megújításával valamit is nyerni lehet?

Felolvasta ezután *Curzon* lord azt a sok engedményt, amelyeket a szövetségesek a tengerszorosok tekintetében Törökországnak tettek, miután már egyszer elfogadták a tengerszorosok szabadságának elvét. Minden képzelhető elkövetett a konferencia Konstantinápoly biztonságának érdekében, amelyre a törökök joggal tarthatnak igényt. Sőt még a Dardanellák bejárója előtt fekvő két szigetet, *Imbros* és *Tenedosz* is visszaadták Törökországnak, pedig lakosságuk túlnyomó részben görög, de csak azért tették, hogy Konstantinápoly biztonságban érezhesse magát.

Mossulról kijelentette a brit külügyminiszter, hogy az angolok semmiféle más megoldást nem fogadhatnak el, csak azt az egyet, hogy ezt a vitás kérdést utalják a népszavazás elé.

A franciák tizenkét ellenőrző állomást létesítettek a megszállott területeken

Eddig 28.000 tonna szenet szállítottak Franciaországba Megkezdődött a szénbloká

Már a hét elején híre járt, hogy a franciák megtöltik a szén és kokszt a Ruhr-vidékről Németország meg nem szállott területeire. Csütörtökön *Degoutte* tábornok kibocsátotta az erre vonatkozó katonai parancsot. Kijelenti ebben, hogy a francia és belga kormányok utasítása következtében február 1-étől kezdve tilos szénnek és kocsznak a megszállott Ruhr-vidékről a meg nem szállott németországi területekre való kivitele. A többi áru kivitele egyelőre meg van engedve. Ami a lakosság ellátását illeti, a katonai parancsban az a kijelentés foglaltatik, hogy a katonai hatóságok a behozatalt semmi esetre sem fogják megakadályozni.

Degoutte tábornok a parancsot elküldte *Grützner* kormányelnök-höz azzal az utasítással, hogy továbbítsa azt az alárendelt hatóságokhoz. *Grützner* kormányelnök a pol-

gári igazgatás fődelegátusához, *Davignes* tábornokhoz írásbeli tiltakozást juttatott el, amelyben azt mondta, hogy *Doguette* tábornok tiltó rendeletét nem továbbította, mert a német kormány a francia és a belga hadseregnek a Ruhr-vidékre való betörését szerződészegésnek tekintti és a német hatóságoknak utasításuk van, hogy a megszállt hatóságok semmitéle rendelkezését ne teljesítsék.

A szén és kokszt kiviteli tilalmával kapcsolatban a német birodalmi kormány nyilatkozatot tett közre. Ebben arra utal, hogy a Ruhr-vidéken a belgák és franciák által tervezett vámvonalknak megvalósítása nem volt lehetséges. Ennek következtében a jogtalanul a Ruhr-vidékre benyomult francia és belga csapatok egyelőre beérték azzal, hogy megtöltik a szénnek és kocsznak a Ruhr-vidékről a meg nem szállott

területeken tizenkét ellenőrző állomást rendeztek be. A vonatok minden állomáson szigorú ellenőrzésnek vannak alávetve. A vámvonal életbeléptetésére megtörtént már minden előkészület. A franciák február 1-én megkezdtek a beviteli vámok szedését. Düsseldorfban és Duisburgban átvették a vámhivatalokat.

A márkának a megszállás folytán bekövetkezett devalvációja folytán egyre megdöbbentővé válik a német valutakrizis. A Reichsbank szerint január harmadik hetében 216 milliárddal növekedett a németországi bankjegytorgalom és a növekedés január utolsó hetében még nagyobb lesz. Január első három hetében 400 milliárd volt a bankjegyszaporulat és végösszege most már valószínűleg tullepte a kétbilliót.

A békekonzferencia ezután abban állapodott meg, hogy a török delegációnak szombatig vagy vasárnapig ad időt a szerződés aláírására. A török delegáció futára Angorába utazott, hogy megvigye a konferencia béketervezetét *Musztafa Kemal* pasának.

Párisi jelentés szerint *Poincaré* Anglia hozzájárulásával, sőt egyenesen a brit kormány kezdeményezésére intézett táviratot *Musztafa Kemal* pasához s abban arra kérte, hogy fogadja el a szövetségesek javaslatait. *Musztafa Kemal* pasa már válaszolt is a táviratra. A szerződés-tervezet egynemely cikke ellen tiltakozott, azonban célzott rá hogy Törökország az aggodalmak ellenére alá fogja írni a békeszerződést.

Németországba való elszállítását. Ez jelentékeny katonai intézkedéseket jelent Németország szénblokádjának megvalósítására, amely a január 31-éről február 1-ére virradó éjjel valósággal meg is kezdődött. Az eddigi jelentések szerint csütörtökön éjjel katonailag megszállták az elzáró vonalakat és hozzáfogtak nemcsak a szénnek és kocsznak, hanem az üres vasúti vonatoknak a visszatartásához is. Az egyéb teherforgalom egyelőre még nincs megakadályozva, de azokat az üres vonatokat, amelyek Németországból a Ruhr-vidékre érkeznek, feltartóztatják a francia és belga csapatok és a francia és belga vasutak céljaira használják fel. Intézkedések történtek azonban arra vonatkozóan, hogy az el nem indított kocsz- és szénvonatok ne juthassanak Franciaországba. Gondoskodás történt arról is, hogy a Ruhr-vidék lakosságát ellássák élelmiszerekkel abban az esetben is, ha a franciák és belgák beavatkozása következtében nagyobb zavarok támadnának a vasúti forgalomban.

A franciák az új megszállt területeken tizenkét ellenőrző állomást rendeztek be. A vonatok minden állomáson szigorú ellenőrzésnek vannak alávetve. A vámvonal életbeléptetésére megtörtént már minden előkészület. A franciák február 1-én megkezdtek a beviteli vámok szedését. Düsseldorfban és Duisburgban átvették a vámhivatalokat.

A márkának a megszállás folytán bekövetkezett devalvációja folytán egyre megdöbbentővé válik a német valutakrizis. A Reichsbank szerint január harmadik hetében 216 milliárddal növekedett a németországi bankjegytorgalom és a növekedés január utolsó hetében még nagyobb lesz. Január első három hetében 400 milliárd volt a bankjegyszaporulat és végösszege most már valószínűleg tullepte a kétbilliót.

HIREK

— A novisadi főispán Beogradban.

Novisadról jelentik, hogy *Szlijepcevic* Milán főispán a belügyminiszter meghívására pénteken Beogradba utazott.

— A demokrata párt nagygyűlése

Novisaden. Novisadról jelentik, hogy a demokrata párt február 11-én Novisaden nagygyűlést tart, amelyen *Pribiscevic* Sztetozár, a novisadi kerület listavezetője fog beszédet tartani.

— A Magyar Párt szervezkedése

Kanizsán. Sentáról jelentik: A sentai Magyar Párt pénteken délelőtt 11 órakor a *Keczeli-féle* vendéglő termében gyűlést tartott, amelyen a vidéki szervezés munkáját beszélték meg. Elhatározták, hogy a vidéki pártszervezkedést teljes erővel megkezdik. Pénteken *Sóti* Adám, *Csetle* János pártelnökök és *Keczeli* Mészáros Ferenc Stara-Kanizsára utaztak, hogy ott résztvegyenek a Magyar Párt helyi szervezetének alakuló gyűlésén.

— Megalakul a bányász gyárosok

szövetsége. Becskerekéről jelentik: A bánáti gyárosok február 11-ikén vasárnap délelőtt 9 órakor a becskerekeli *Lloyd* nagytermében megalkotják a Bánáti Gyárosok Szövetségét. Az alakuló közgyűlés tárgyi sorozatán az alapszabályok megállapítása és a vezetőség megválasztása szerepel. A szövetségbe eddig kétszázán jelentették be belépésüket.

— Jászai Oszkár lett a Bécsi Magyar

Ujság főszerkesztője. Bécsből jelentik: Február 1-én változás történt a *Bécsi Magyar Ujság* vezetésében. Az eddigi főszerkesztő, dr. *Lázár Jenő* mekövált a laptól, helyét pedig dr. *Jászai Oszkár* foglalta el, aki ezentul mint főszerkesztő jegyzi a Bécsi Magyar Ujságot.

— Cáfollják a novisadi kiutasítások híret. Mint megirtuk, csütörtökön Novisadon olyan hírek terjedtek el, hogy a belügyminisztériumtól engedélyt kért, a politikailag megbízhatatlan személyeknek az ország területéről való kiutasítására. A Bácsmegeyi Napló munkatársa ez ügyben érdeklődött a főispáni hivatalban és Györgyevics Cvetán főkapitány-helyettesnél, ahol kijelentették, hogy a hír nem felel meg a valóságnak és a rendőrség nem tervez semmiféle kiutasítást.

— Trockij Berlinben járt. Krakóból jelentik, hogy varsói távirat szerint Trockij legutóbb Berlinben időzött. Utazásának célját szigorú titokban tartják.

— A járási orvosok pótlékait a községek fizetni. Az egészségügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint az állam beszünteti a jövőben a községi és járási orvosok drágasági, személyi és családi pótlékainak folyósítását és ezt a jövőben a községek tartoznak megfizetni. Az állam csupán a 2000 dinárt kitevő törzsfizetést fogja a községi és járási orvosoknak kifizetni.

— A salgótarjáni határ a népszövetségi tanács előtt. Párisból jelentik, hogy a népszövetség tanácsa csütörtöki ülésén tárgyalta a salgótarjáni vidéki cseh-magyar határ megvonásának kérdését. Az elnöklő Viviani mindenekelőtt azt a kérdést intézte Csehországhoz és Magyarországhoz megbízottaihoz, elfogadják-e a népszövetség tanácsának döntését? Osusky Csehország nevében, Hevesy ügyvivő pedig Magyarország nevében kijelentették, hogy a döntést elfogadják. A tanács ezután a kérdés előadójaul Da Gama minisztert, Brazília londoni követét választotta meg. Az érdemleges határozatot a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén hozza meg.

— Agyongázolt az autó egy híres operaénekest. Pétervárról táviratozzák, hogy Tartakov a híres orosz operaénekes tragikus körülmények között elhunyt. Egy előadás után, amelyen ő is szerepelt, kiesett az autóból, amely halálra gázolta.

— Zavarok a bánási jegyzői kinevezések körül. Müller Ottó bégaszentgyörgyi jegyzőt állásától felmentették és helyébe Novákovics Sándor becskerekai városi jegyzőt neveztek ki, aki pénteken átvette hivatalát. — Pretz Hugó németeleméri jegyző áthelyezését a belügyminiszter hatályon kívül helyezte. — Jovanovics Szvetozár nem fogadta el Écskára jegyzővé történt kinevezését és ezért helyébe Papić Zoránt neveztek ki.

— Öngyilkos lett a nyomor miatt. Becskerekről jelentik: Predanov Veljko ötvenéves botosi lakos nyomora miatt a lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már meghalt.

— Szociáldemokrata gyűlés Bégaszentgyörgyön. A szociáldemokrata párt pénteken délután Bégaszentgyörgyön ülést tartott, amelyen Kartye Lénárd zombolyai és Csaplya Kázmér becskerekai munkásbiztosító pénztári igazgatók tartottak beszédet.

— Sportbálok Somborban. Somborban a jövő hét folyamán két nagy sportbált rendeznek az ottani sportegyesületek. Február 10-én szombaton este az »Amateur« sombori sportklub rendez álarcosbált a Sloboda-szálló nagytermében a suboticei katonazenekar közreműködésével, nagy karneváli felvonulással, míg február 11-én, vasárnap este ugyancsak a Slobodában a Sombori Sport Egylet rendez zártkörű jelmezes estélyt.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nem betegek részére rendel délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Vojpich Piroška-féle ház.

Meghiusult a jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalások terve

Az SHS. királyság állítólag visszalépett a tárgyalásoktól

Budapesti lapok jelentése szerint az S. H. S. királyság és Magyarország között megindítandó gazdasági tárgyalások terve meghiúsult, mert a jugoszláv kormány táviratilag közölte a magyar kormánnyal, hogy nem tartja alkalmasnak a jelenlegi helyzetet a tárgyalások megkezdésére.

Ez ügyben a Bácsmegeyi Napló budapesti munkatársának olyan helyről, ahonnan Magyarország külföldi gazdasági tárgyalásait irányítják, a következő felvilágosítást adták:

— Jugoszláviával előzetes megbeszélések folytak, hogy kereskedelmi és gazdasági szerződések ügyében megkezdjük a tanácskozásokat. A legfontosabb kiviteli és behozatali ügyekről, az árukereskedelem és a vasúti forgalom körébe

eső kérdésekről kellett volna tárgyalnunk, hogy a megállapodások után megkötjük a szerződéseket is. Az előzetes megbeszéléseken Jugoszlávia hajlandónak is mutatkozott rá, hogy a tárgyalásokat megkezdje. Megalakultak a szakbizottságok, megbízatást kaptak a tanácskozásokra kiküldendő szakemberek és ki volt tűzve a határnap, amikor találkozniok kellett volna Jugoszlávia kiküldöttjeivel. A magyar kiküldöttek elutazása előtt azonban Jugoszlávia elállott a tárgyalásoktól. Minden indoklás nélkül az utolsó percben érkezett a távirat s így a munkát tulajdonképpen meg sem kezdhettük.

A tárgyalások meghiúsulásáról szóló budapesti jelentéseket Beogradból még nem erősítették meg.

— A magyar politikai menekültek tagdíjfizetése. A baranyai menekültek gazdasági szervezetének tagjai minden hónap első vasárnapján tartoznak tagdíjaikat befizetni az egyesület pénztárába. Február 4-én, vasárnap délelőtt 11 órától kezdve lesznek a tagdíjak fizetendők a Városi Kávéház I. emeleti különhelyiségében. Az egyesület felhívja a menekültek figyelmét, hogy az, aki nyolc heti tagdíjjal igazolatlanul tartozik, törölni fogják a tagok sorából.

— Novisadon is bevezetik a luxusadót. Novisadról jelentik, hogy az ottani városi tanács is elhatározta a kávéházi és éttermi luxusadó kivételét. Mivel a város az új adót suboticei példára akarja bevezetni, átírt a suboticei városi tanácsnak és kérte az új adók szabályrendeletének megküldését.

— A baranyai menekültek táncestélye Beogradban. A baranyai menekültek gazdasági szervezetének kulturális köre február 3-án, szombaton este 8 órai kezdettel műkedvelő előadással egybekötött táncestélyt rendez Beogradban az új munkas otthonban.

— Újabb betörés Topolán. Topoláról jelentik: Szerdán éjszaka Varga István Szent István-utcai lakos udvaráról ismeretlen tettesek negyven tyukot loptak. A gazda másnap éjjel az udvarban levő istállóban lesbe állt, hogy kikémlelje a netalán újra jelentkező tolvajokat, de közben elnyomta az álmot. Reggel legnagyobb meglepetésére arra ébredt, hogy az újra ottjárt tolvajok rázárták az ajtót és padlásáról sikk érték dolgot elloptak. A csendőrség erélyesen nyomoz az ügyben és már nyomában van a tetteseknek.

— Százharminc halottja van a Heintzbányában történt robbanásnak. Beuthenből táviratozzák, hogy a Heintzbányában történt robbanás áldozatai közül eddig százharminc bányászt hoztak ki holtan a tárnákból. Negyvenkilenc bányász sorsáról még eddig semmit sem tudnak. A mérgezési tünetek miatt kórházba szállított bányászok már viszszerverték egészségüket.

Meghívó. A suboticei Általános Ipartestület és dalárda 1923 február hó 4-én a Beograd-szálloda összes helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek. A vigalmi bizottság.

Előadás a Nép körben. A Nép kör köznevelődési bizottsága az új törvények népszerű ismertetését határozta el. Az első előadást a választójogról szóló törvényekről vasárnap, 1923 február 4-én délelőtt fél 11 órakor dr. Strelitzky Dénes, az egyesület ügyésze, tartja. Az előadás ingyenes s a Nép kör érdeklődőket szívesen lát. — A második előadás a következő vasárnap, február 11-én, az új lakástörvényről.

Műszaki vállalat áthelyezés. Tisztelettel van szerencsém nagybecsű üzletfeleimet értesíteni, hogy vállalatomat folyó év február 1-től Sremskoj ulica (Örmény-u.), az új Gerich-féle házba helyeztem át. Fuchs József egészségügyi berendezések műszaki vállalata.

Meghívó. A suboticei férfi és női szabómesterek szakcsoportha 1923 február hó 4-én a Bárány-szálló összes termeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség.

Stílusos beállítású jelmezes és estélyi felvételek Reményi M. fotóművész fényképszalonjában, Rudičeva 4.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9-12 és d. u. 2-5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4-52.

Dr. Mezey István orvos rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8-11. és d. u. 3-5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

— Bőr- és nemibetegnek Somborban rendel dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8-10 és délután 2-4 között. Salvarsan-oltások vérbaíósoknak.

Izvrš. br. 196-1922.

Ponovi oglas dražbe.

Potpisani kr. sudski izvršitelj s ovim oglasbva, da na osnovu rešenja novokanjiškog kr. sreskog suda br. 1996-922, na korist po Dr. A. Kovaca advokata iz N. Kanjiže zastupljenog Ilija Borkovića ovrhovoditelja protiv Nikola Botinica iz Vrbice ovršenika radi zaostataka od 3326 Kr. i pripadaka odredjenoj ovrhe zapljenute pokretnosti u vrednosti 56,000 Kr. na osnovu rešenja novokanjiškog kr. sreskog suda broj 2453-922 dalji postupak je odredio. dražba na korist ovrhovoditelja, na licu mesta, to jest u opštini Vrbici kod ovršenika na salašu, Imre pusta, rok: 16. og februara pre podne 10 sati t. g. kojom prilikom će du se zapljenute pokretnine kao: konje, kola, volove, kukuruz i t. d. po §§ 107. i 108. čl. LX. 1881. god. najvećoj ponudi za gotov novac, eventualno ispod vrednosti na javnoj dražbi prodati.

Nova Kanjiža, dne 18 januara 1923. Nečlivi potpis kr. sudski izvršitelj

TŐZSDE

Novisadi tőzsde, február 2. Irányzat lanyha. Vételkedv nem volt. A forgalom 37 vagon. Tengeri 225-230 dinár, árpa 312.50 dinár, 0-ás liszt 690 dinár, főzöliszt 665 dinár, másban nem volt üzlet.

Beograd, február 2. Zárlat: Páris 6.40 —6.35, London 502, Newyork 170, Milánó 5.07-5.12, Genf 20.30, Berlin 0.22, Prága 3.05-3.08, Bécs 0.15, Bukarest 43-42, Szófia 5.90, Budapest 4.10, Holland 44.

SPORT

Megbukott a Vajdasági Alsövetség terve

Tegnap a novisadi egyetkezési bizottság kiküldöttje, Vékes Rezső a Narod különtermében megtartott értekezleten ismertette a Vajdasági Alsövetség tervezetét a suboticei egyesületek és az alsövetség tagjai előtt. A tervezet megvalósítását — mint részletesen kifejtette — szükségessé teszik a jelenlegi züllött sportviszonyok, amelyek a Vajdaság területén egészségtelenül két részre oszlott, de — centralizált focballorganizáció — következményei. Utalt a Vajdaság speciális helyzetére, amely direkt ráutalja a focball-sportot az egységes szervezet kiépítésére és kiemelte, hogy különösen Délbácska sportja szenved meg a mostani állapotokat.

Vékes referátuma után többen hozzászóltak a kérdéshez, még pedig — amint várni lehetett — meglehetősen ellenségesen kezelték a novisadiak propozícióját. Az alsövetség jelenlévő tagjai, élükön dr. Malagurszkyval, egész nyíltan megmondották a novisadiak kiküldöttjének, hogy a tervezet semmiképpen sem fogadják el, mert az az aggodalmuk, hogy amennyiben a Vajdasági Alsövetség terve megvalósulna, a két város: Subotica és Novisad között ártó vetélkedés indulna meg a vezetésért; a Szövetség centrumának megszerzéséért. Kijelentették, hogy bár ma Novisad hajlandó Subotica centrumnak elismerni, a jövőre nézve arra nincs semmi megnyugtató garancia, hogy Novisad ezt az álláspontot következetesen és korrekten megtartja. A vetélkedés pedig — amely szerintük föltétlenül bekövetkezne — súlyosan érintené a Vajdaság sportéletét és még nagyobb mértékben defaitizálná, mint a jelenlegi egy csöppet sem egészséges organizáció.

A gyűlésen a suboticei kiküldöttek nagyrésze lényegében ugyanilyen formában fejezte ki véleményét, úgy hogy — tekintve Subotica hajthatatlan ellenállását — a Vajdasági Alsövetség tervét megbukottnak lehet tekinteni.

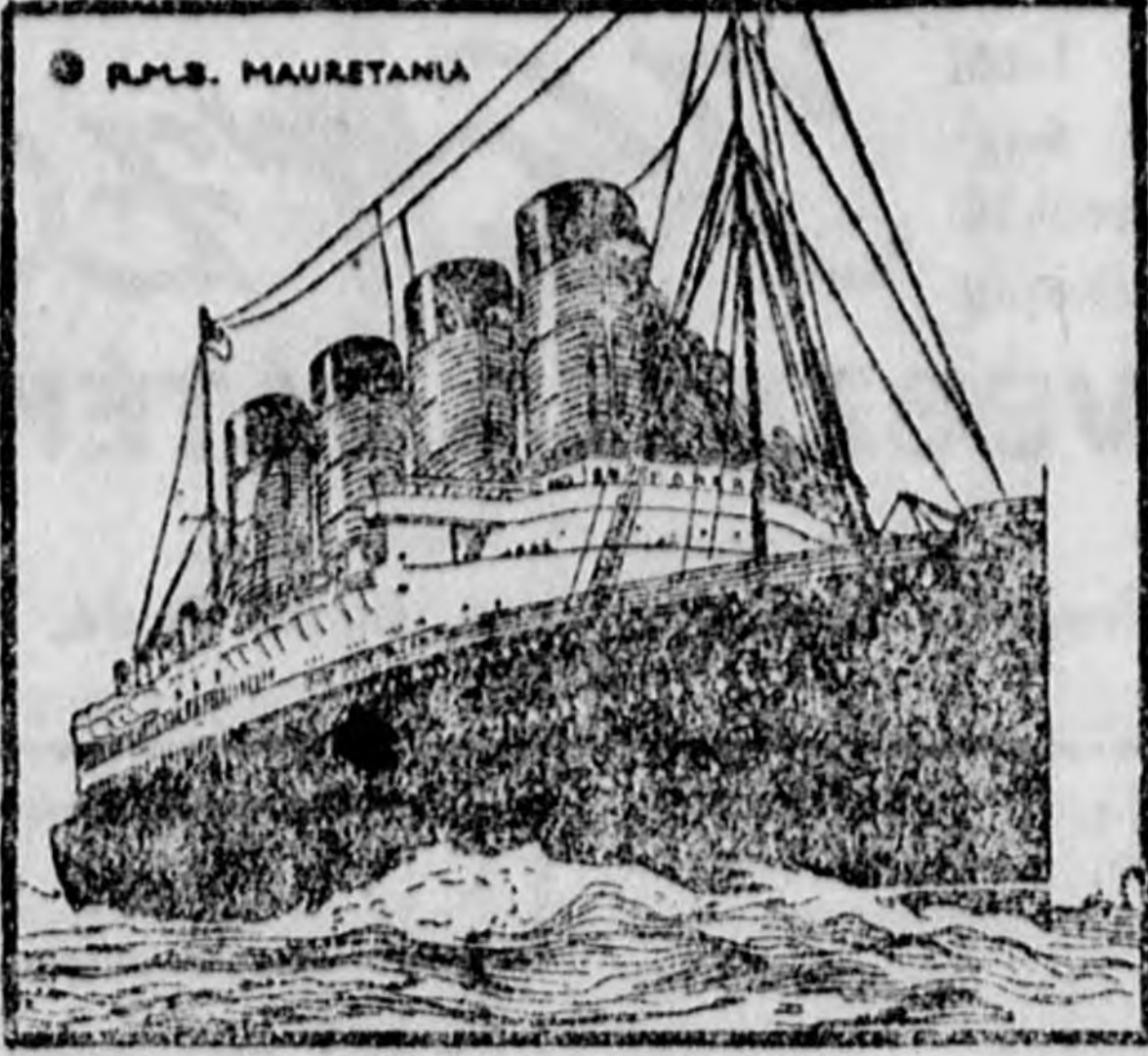

Fűzőpótló

Különlegességek készítőnk
SCHÄFFER MARGIT
szakképzett fűzőkészítőnél
KARADŽIČEVA ULICA 7.
(Bárány szálló melletti utca)
Vidéki megrendeléseket a szusz és csipőbőség beküldése után postán eszközöl.

Kötőgépek

használt állapotban, óránként
3-4 m³-nyi teljesítőképesség-
gel, megvételei kerestetik. —
Ajánlatok: Industrijsko Gradjevinskog
A. D. „Inžinjer“ Zemun küldendők.

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajói rendes személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kőmény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tanasztalt hivatalnok kíséri a kikötőig, minden tekintetben segítőkésze van.

Mindenemű bővebb felvilágosítást nyújt.

Cunard Line jugoszlaviai vezérképvisellete

Jugoslavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.

Telefon 4-65. — Ürgöncvél: „CUNARD“ Zagreb

KOVINI BANK R. T. FAOSZTÁLYA, KOVIN.

Épületfa; deszka, lécs, zárlécs, gömbfa, tűzifa, faszén.

Asztalosárú; erdélyi és csehszlovák lucfenyő Keményfaárú.

Jutányos árak. — Nagy választék.

Modern berendezésű fagymentőtelepünket jövő év elején üzembe helyezzük. Bútorokra, építmunkákra és mindenféle tömegcikkre, ládák stb. gyártására rendeléseket már most elfogadunk.

Elsőrendű nemesített SZÖLLŐVESSZŐK

Li üdő növény és gyökérfejlesztőképességgel riparia portalissal nemesítve míg a készlet tart, olcsón eladók és pedig: rajnai rizling, vörös burgundi, veltlini zöld, steinschiler (d nka), kaba gyöngye, hamburgi muskatály valamint elsőrendű riparia port lis és monticella gyökérvesszők, gazdag gyökérmennyiséggel és erős hajtással, továbbá különféle faiskálai an agok és rózsák nagy választékban. Legjobb kiszolgálás és csomagolás garantálva

I. M. GEORGOVIĆ és TESTVÉRE

kertészeti nagyüzem, fa- és rózsaiskola Belacr va (Bánát)

Weitzenfeld és Társa Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Senta-put

Távíratcím: KENDERIPAR.

Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócsokat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

Jómegjelenésű agilis UTAZÓT

keresünk, aki az államnyelvet tökéletesen bírja Kefeipar Senta.

Ügyes cipőeladót márciusi belépéssel keres **MAISON OBERSOHN ZAGREB** Ilica 31. 582

TÁRS KERESTETIK jól jövedelmező, a vidéken is bevezetett **VASKERESKEDÉSHEZ** hol jelenleg 11 munkaező van foglalkoztatva. — Megkivántatik, hogy az illető sokoldalú vállalkozó szellemű, alapos szakember legyen, aki az üzlet vezetésében közre működjön. — Ajánlatok „K. G.” jelige alatt „SCHMOLKA” hirdetőjébe **NOVI SAD** kéretnek. 405

ELADÓ Beogradhoz közel bánáti városban a legforgalmasabb helyen jól jövedelmező és szépen szortírozott **csemege üzlet hüffé helyiségekkel** betegség miatt es azonnal átvethető lakással együtt. Leveleket „Legjobb befektetés” jeligére a kiadó továbbítja. Ürgöncvél díjazok. 667

Asztalosok, építkezők figyelmébe! Nagy raktár I-a prima fichta asztalos árukból és I-a gőzölt bükk deszkából, továbbá épületfa, lécből minden méretben és cserépből a legmértányosabb árakon. 343 **DOHÁNY OTTÓ** fakereskedő Subotica Trumbičeva ul. 20. — Telefon 160.

ELADÓ 26 katasztrális hold **prima szántó föld** Vukovár (Szerémszég) határában rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett. Bővebb felvilágosítást ad — Dr. ZSITVAY JENŐ kir. közjegyző VUKOVÁR. 670

Kereskedők figyelmébe! **Viaszkosvásznak és asztalkendők** dus váiasztékban előnyösen beszerezhetők **REIN IZSÓ SOMBOR** zsák, ponyva és zsineg üzletében. Kérjen mintázott árajánlatot.

KOVINI BANK R. T. FAOSZTÁLYA KOVIN keres könyvelőt a ki perfekt szerb — horvát és német levelező. Famegmunkáló telepe számára gyakorlott munkásokat. Ajánlatok fenti címre. 755

ELADÓ kitűnő állapotban levő 25 HP Burel **GŐZEKEGARNITURA** mely áll: 2 mozgony, egy kilences és ötös ekéből és egyéb felszerelésből továbbá 3 darab 8 HP cséplőgarnitúra lokomobil, 54 colos cséplőszekrényből, 1 Hoffher 8 éves, 1 Schuttleworth 12 éves, 1 Hoffher 23 éves, 2 Hoffher elevátor, 1 Mav. Megtekinthetők: 788 **Kuschil Jánosnái, Sarča, Banat.**

SÓ 127 darabos és daráltat, vagononként és kisebb mennyiségekben azonnali szállítást legolcsóbban ajánl **BRAĆA OFNER** ürgöncvél és bizományi üzlet **NOVISAD**, Sürgöncvél cím: Braća Ofner. Telefon 327.

Gabona és faszakmában jártas **fiatal könyvelő** perfekt horvát, német és magyar, szép írással mindennemű könyvelési munkákban teljes jártas. sággal bír, gyors számoló állását változtatni szeretné. Szíves ajánlatokat „Állandó állás 549” jeligére ezen lap kiadóhivatalába kér. 721

Ügyes rövidárusegéd lehetőleg azonnali belépésre kerestetik Ajánlatok referenciák és fizetési igény megjelölésével — **Hegedűs Oszkár** céghez **Sombor** küldendők. — Német nyelvismeret megkivántatik; szerbül beszélők előnyben részesülnek.

Darások kukoricát és árpát továbbá vagontelekben **SÓ T** 748 Raktáron tartok kukorica és árpadarát. Egy jókarban levő spediteur kocsi eladó. **Szórád Lajos, Paralel put 16.**

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI Gyári lerakata és főelárusítója **BEDŐ TRAFIK SUBOTICA** Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvettő illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

FIGYELEM! Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy **hölgyfodrász szalonomban** ismét több elsőrangú munkaezőt alkalmaztam, kik a **legmodernebb fésülést produkálják.** A mai kor igényeinek megfelelőleg francia mintára a legmodernebb hajmosó **apparátusokat szereltem fel**, úgy hogy t. vendégeim a leggyorsabban fennakadás nélkül szolgáltatnak ki. — A nap bármely szakában végzek **hajszőkítést és hajfestést** (valódi L'Oreal Hennével) Menyasszonyi és alkalmi frizurákat házaknál is elfogadok úgy helyben mint vidéken. Abonnensek üzleten kívül is elvállaltatnak. Parókákat bálakra, mulatságokra kiköcsönözök. — Kérem a t. hölgyközönség szíves érdeklődését. 517 **Mittler Gyula illatszerész**

FÜZŐK legújabb szabásu halcsontos, — ha csont nélküli gumival és bebujósfüzők, melltartó gyomorszorító. **Haskötők** orvosok által legjobban elismert és ajánlott szabás szerint készítek. Vidékre szusz és csipő méret beküldése után **VIRÁG LEONTIN** Kralj Alexander ul. 11. Nemzetivel szemben

Fagykenőcs fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyít. Kapható: **LACKNER DROGERIÁBAN** Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

Lifka febr. 1-től
febr. 4-ig
csütörtöktől
vasárnapig

ÉJFÉLI ŐRJÁRAT
nagy bűnügyi dráma 5 főlvonásban
Főszereplő: MILTON ROSS.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétzoroson számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Faesztergályosok állandó munkára felvételnek a Vujkovič J. és Társa fa-megmunkáló-gyárban, Subotica. 752

Cement-cserép munkások és egy 15-16 éves fia fakeskedésbe gyakorolnak felvételt. Gled Bernát fakeskedő. 668

Egy könyvelő, ki a könyvelésben jártas és a német nyelvet bírja, azonnali belépésre kerestetik; ugyanott egy jókarban levő ideál írógép eladó. Stern Adolf varrógép raktárban, Jelašičeva ulica 4 677

Házvezetést elvállalna fiatal elvált asszony vidéken is, hová két éves kislányt is magával vihetné. Szives sorokat kér „Újév” jellegére a kiadóba. 660

VÉTEL-ELADÁS

Háló, ebédlő bútorok és különféle háztartási dolgok eladók. — Érdeklődni Oláh Félix fűszerüzletben Kunez-ház. 795

Jókarban lévő családi ház három szobás lakással olcsón eladó. Felvilágosítást ad Weisberger ékszerész, Rudič-utca. 757

MAGVAK

Mindennemű gazdasági-, kerti- és virágmagvak!

Arjegyékem most jelent meg és kívántra bárhinek bérmentesen megküldöm. Gazdasági és virágmag-, vizionárisitókna külön arjegyék!

B. TEPLY

különleges magkereskedés ZAGREB 5. Jelašičev trg. 5.

ARANYAT, BRILLIANT, drágaköveket legmagasabb árban veszek. Órákat és ékszereket legszakszerűbben javítok és legolcsóbban árusítok Friedmann Dező órás és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőknak javításoknál 20 százalékos engedmény. 6086

Szép világos hálószobabútor helyszűke miatt sürgősen eladó. Pašić-utca 11. vendéglő. Ugyanott két ágy éjjeli szekrényekkel igen jutányosan. 753

Ház, 700 négyszögöl telekkel, nagy magtárral, alatta kétszáz sertésnek fekvő és görével, eladó. Majšanski vinogradi 126. „Primarius” gyár mellett. 711

Nagyközségben, Subotica-hoz közel, 35 éves, kitűnő meneteli vegyeskereskedés, sajtgyárral, teljes berendezéssel, valóságos aranybánya, visszavonulás miatt, eladó. Bővebbet Löbl ügynök, Városi kávéház Subotica. 768

Eladó Horgošon, piactér 4. szám alatti ház szabadkézből. Két tüzeltel, két szoba, konyha és kamrával. Érdeklődni lehet Széchenyi-tér 248. szám alatt Horgošon. 758

Érettségizett fiatalembert gyakorolnak

azonnali belépésre felvesszünk.

Ajánlatokat az Adria bizt. társulat főügynöksége Sombor címre küldendők — 773

PALMA
kautsuk-talp és sarok

Előnyök!

Olcsóbb és sokkal tartósabb mint bőr! Védelem nedvesség és hideg ellen!

febr. 1-től
febr. 4-ig
csütörtöktől
vasárnapig

KÖRZŐ
VÉGZETES JÁTÉK

nagy dráma 5 főlvonásban.
Főszereplők: Lotte Neumann, Bobby Dodd, Hanny Weise

Magánjáró alkatrészek, acél öntésű fogaskerekek, víztartány, légtartány, légkompresszor, szívó-nyomó vízszivattyúk, kazánhoz való járkerekek, fogas-koszorúk, sörfejtő készülék, légindító kompresszorral, Molarup gőzhengerrelajozó, tábori kohók, csavaranyák minden méretben gyári árban, autó hat személyre jutányos árban, jéggyári hűtő-csővek, golyós-csapágyak dohoz házzal együtt, ekszender és orsóprés. Bővebbet Hamburger gépműhely Subotica, villanytelep mellett. Telefon: 566. 678

Ház nagy telekkel jutányos áron eladó, azonnal átvehető. VI. Stipe Gričau-utca 43. 738

Szőlő eladó. Két lánccal közvetlen a város mellett. 12 ezer akáckaróval, két méter magas drótkerítéssel bekerítve, csinos villával. Freund tulajdonos, Bagi fűszeresnél, VIII. kör.

Ajánlunk raktárunkról minden mennyiségben, nagyban és kicsinyben, a következő elsőrangú árukat:

Karbid „Jajcei” gyártmány, Zsirszóda 128°—130°-ig „Jajcei” gyártmány, 50 és 90 kg-os vastartányokban, Kősó romániai provenienc és garantált I-a szerbiai Lekvart, valamennyit azonnali szállításra, a legolcsóbb áron

a „Jajcei” gyár vezérképviselése,
Dinić és Tóth Novisad, Poštanska ul. 7.
Telef. interurban: 2—25.
Ügynöksége és bizományi üzlet
Sürgőny cím: „Dinar.”

BANKARSKO i TRGOVAČKO D. D.
BEOGRAD, POENKAREOVA 6.

VESZÜNK LEGJUTÁNYOSABBAN
7%
ÁLLAMI JÁRADÉKOT.

Béresgazda

környékbeli nagyobb gazdaságba felvétetik. Megkivántatik feddhetlen előélet, józanság, szorgalom, koránkelés, mezőgazdaság összes ágában teljes jártasság, több évi gyakorlat. Hosszabb bizonyítvánnyal rendelkezők előnyben részesülnek. Fizetés megegyezés szerint. Címet továbbít a kiadóhivatal, 787

FOGLALKOZÁS

Kilufót 15 éven felül felvesszünk azonnali belépésre. Kramer Antal és Társa. 777

Kocsis felvétetika Belipar t. Petrogradska ul. 796

Egy elsőrendű szakácsnő azonnala kerestetik az Oficirski domban. 796

Gazdatiszt, nős, ki nagyobb belterjes gazdaságokban részben mint vezetőtiszt működött, állást keres hasonló minőségben. Ennek hiányában elfogad íródi, pénztárnoki, raktárnoki állást vagy elvállalja kisebb-nagyobb földbirtok kezelését százalékkal és referenciákkal. Három nyelven beszél. Szíves megkereséseket „Munkaalkalom” jellegre Janić drug Osijek, Lončarska ulica. 570

Gyakorlott gépirónót és munkaképes nyugalmazott urat pénztárnoknak alkalmazunk. Weitzenfeld és Társa.

Deutsche Erzieherin sucht stelle zu kleineren Kindern. Zuschriften an die Administration. 784

Molnársegéd felvétetik — Bajski put 40 Subotica.

Faüzemhez esztergályos, gépmunkás és motorkezelő kerestetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Pa- és Játékárugyár, Stara Kanjiža címre intézendők. 626

Egy jobb kádár-segéd vegyes munkára teljes ellátással felvétetik. Heizer kádár, Topola, Bácska. 564

Vaskereskedősegéd, német és szerb nyelvismerttel, azonnali belépésre kerestetik. — Ajánlatok Schmolka hirdetőbe Novisad. 666

Rubikos talicskák

vasalva és vasalás nélkül készit

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Bűkk-, gyertyán-, cser-, tölgy

TÜZIFA

Bognárok részére körisrónk, kádárdonga és kész hordók.

Bármely kályhában égő darabos szén, kovacsaszén faszén, aprított fa 40 dinárért, vagontételekben és kicsinyben legolcsóbban

KRIKS i DRUG cégnél

Subotica, Save Tökölje (Haleški) 52. alatt kapható. — Telefon 425. 389

GÉPEK

FA-, BÁDOG-, FÉM

megmunkálására, valamint SZERSZÁMOK

továbbá transmissiók, motorok, csépi gépek és ekék — állandóan raktáron:

KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,

Vlaška ul. 25. — Telefon 4-98.

Vezérképviselése következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C.-Motoren-Ges. Wien-Guntramadorr, Arthur Hauser & Co. Schweinselagen.

Jön a szezon legújabb filmje!

A FÁRAÓ HITVESE

a két rész egyszerre.

Rendezte LUBITSCH ERNŐ.

Főszereplők: Lydia Sabnanova, Albert Bassermann, Dagny Servais, Paul Wegener, Harry Liedtke.

Fényesebb, szebb kiállítású mint a „Hindu siremiék”